

GR3 Jbd/42

U.

MPGR32010032310260189

GR3 23.03.2010 0189

Noorderelsweg 4A
3329 KH Dordrecht
Tel (078) 6213921
Fax (078) 6210099

www.nwcadvies.nl
e-mail: veen@nwcadvies.nl

Bankrelatie:
ABN Amro 50.83.75.800
KvK 41119400

Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Ingenieursbureau Drechtsteden
T.a.v. dhr. R. Penning
Postbus 619
3300 AP Dordrecht

Dordrecht, 22 maart 2010

Uw kenmerk: Per mail d.d. 22 december 2009
Onze ref.: SB10bNWC028

Betreft: Notitie inventarisatie Flora- en faunawet

Geachte heer Penning,

Bijgaand ontvangt u de notitie, in tweevoud, met betrekking tot het voor de gemeente Zwijndrecht uitgevoerde onderzoek. Dit betreft een natuurwaardenonderzoek op het bedrijventerrein "De Geer" in Zwijndrecht.

Bedankt voor de prettige samenwerking en met vriendelijke groet,
namens het Natuur-Wetenschappelijk Centrum,

Sharon Boekhout

Natuurwaardenonderzoek op het bedrijventerrein “De Geer” in Zwijndrecht

Maart 2010
P09-125 / W459

Auteur: Sharon Boekhout
Natuur-Wetenschappelijk Centrum
Noorderelsweg 4A
3329 KH Dordrecht
078-6.21.39.21
veen@nwcadvies.nl
www.nwcadvies.nl

Foto voorzijde: Een nestholte van de Grote bonte specht (Dendrocopos major) in een te rooien Abeel op het bedrijventerrein De Geer in Zwijndrecht

Natuurwaardenonderzoek op het bedrijventerrein “De Geer” in Zwijndrecht

Opdrachtgever:	Gemeente Zwijndrecht
Contactpersoon:	Ingenieursbureau Drechtsteden; Robert Penning
Uitvoering:	Natuur-Wetenschappelijk Centrum
Aanleiding:	De gemeente Zwijndrecht gaat de komende jaren de openbare infrastructuur van het bedrijventerrein De Geer herinrichten. Grofweg houdt dit in dat de wegen, het riool en het groen opnieuw worden ingericht en opgehoogd naar het oorspronkelijke peil. Naar verwachting vindt de herinrichting van het bedrijventerrein plaats in 2011-2012. Vooruitlopend op de herinrichting zal de oostelijke toegangsweg van het bedrijventerrein worden verlegd, dit in verband met de veiligere aansluiting van het bedrijventerrein op de Geerweg. Hierbij wordt de watergang gedeeltelijk gedempt, de uiteinden van de te handhaven watergang worden verbreed en negen bomen worden gekapt. Deze werkzaamheden worden naar verwachting in de periode februari tot en met april 2010 uitgevoerd. Tevens wil de gemeente in maart 2010 ook elders op het bedrijventerrein een aantal bomen kappen. In het kader van de Flora- en faunawet dient, bij ruimtelijke ingrepen, onderzoek gedaan te worden naar beschermde natuurwaarden en een beoordeling gemaakt te worden van eventuele negatieve effecten van de plannen op deze waarden. Aan het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) is gevraagd onderzoek uit te voeren naar de natuurwaarden en te adviseren in het kader van de Flora- en faunawet.
Locatiebeschrijving:	De onderzoekslocatie bevindt zich in Zwijndrecht en wordt ten noorden begrensd door de Geerweg, ten oosten en ten zuiden door de Houtkoperstraat en ten westen door Scheepmakersstraat. De onderzoekslocatie is een bedrijventerrein en er is een groot aantal bomen aanwezig. Ten noorden van het bedrijventerrein bevindt zich oppervlaktewater, in de vorm van een sloot.

Methode

Er is een quick-scan uitgevoerd die zich heeft gericht op de beoordeling van de geschiktheid van het terrein als leefgebied voor beschermde soorten waarvoor een ont-heffing nodig is en/of waarvoor speciale maatregelen nodig zijn in geval van ruimtelijke ingrepen.

Het onderzoeksgebied is een aantal malen gebiedsdekkend onderzocht. Deze veldbezoeken hebben bestaan uit daginventarisaties waarbij alle soortgroepen zijn geïnventariseerd en waarbij gekeken is naar de geschiktheid van het gebied voor aanvullend beschermde flora en fauna. Specifiek is gekeken naar vleermuizen (geschiktheid van het gebied en de bomen), vogels met een vaste verblijf-plaats en vissen.

Resultaten

De bomen in het plangebied hebben weinig waarde als verblijfplaats voor vleermuizen. In een te rooien Abeel is een nestholte van een Grote bonte specht *Dendrocopos major* aangetroffen. In de te dempen watergang zijn algemeen beschermde vissoorten waargenomen.

Conclusie

Het grootste deel van de aanwezige soorten zijn algemene soorten die onder de vrij-stellingsregeling in het kader van de Flora- en faunawet vallen (zie bijlage 1 Tabellen soorten Flora- en faunawet). Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Uit de bomeninspectie is naar voren gekomen dat de bomen weinig waarde hebben als verblijfplaats voor vleermuizen en dat er op dit moment genoeg bomen overblijven. Deze kunnen de functie als jacht- of migratieroute blijven vervullen. Geadviseerd wordt om ter compensatie een aantal vleermuiskasten op te hangen.

Voor de Grote bonte specht geldt dat rekening gehouden dient te worden met de broedperiode. Geadviseerd wordt om ter compensatie een aantal spechtenkasten op te hangen.

Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. Binnen deze periode (globaal van 15 maart - 15 juli, soortspecifiek), maar ook daarbuiten, mogen door werkzaamheden geen broedende vogels, hun nesten of jongen verstoord worden.

Uit de visinventarisatie is gebleken dat er algemeen beschermde vissoorten aanwezig zijn. Voor alle vissoorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat alle mogelijke nadelige gevolgen voor (alle) planten en dieren (ook onbeschermde) zoveel mogelijk

vermeden moeten worden. Bij het dempen van sloten moeten de aanwezige vissen zoveel mogelijk worden overgezet en/of worden opgedreven naar een andere sloot. Zekerheidshalve wordt aangeraden hiervoor een ecologisch werkprotocol op te laten stellen.

Aanbevelingen

Aanbevolen wordt geen activiteiten zoals rooien, kappen en grondverzet, in de broedtijd van vogels uit te voeren, tenzij onderzoek door een deskundige heeft uitgewezen dat van broedgevallen op het moment van slopen of rooien geen sprake is.

Op het moment dat de overige bomen gerooid zullen worden, wordt aanbevolen onderzoek uit te laten voeren naar de geschiktheid voor vleermuizen en vogels met een vaste verblijfplaats.

Bijlage 1: Tabellen soorten Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar wel moet de zorgplicht worden nagekomen.

<u>Zoogdieren</u>	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Mol	<i>Talpa europaea</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Middelste groene kikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>
<u>Mieren</u>	
Behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>
Kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>
Stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
Zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>

Vervolg tabel 1: Algemene soorten

Slakken

Wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
Brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
Breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
Dotterbloem*	<i>Caltha palustris</i>
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
Grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
Grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
Kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
Knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
Koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
Slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
Zwanenbloem	<i>Butomus umbellatus</i>

* *Uitgezonderd de ondersoort Spindotterbloem (Caltha palustris araneosa), deze staat in tabel 2 van de Flora- en faunawet.*

Tabel 2: Overige soorten

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteiten geldt een vrijstelling. Er hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden, maar de activiteiten moeten aantoonbaar worden uitgevoerd zoals in de gedragscode staat. Tevens geldt de zorgplicht.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode, maar wel maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als niet gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode en geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden. De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Zoogdieren

Damhert	<i>Cervus dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje	<i>Lycaeides idas</i>

Vissen

Bermpje	<i>Barbatula barbatula</i>
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Giebel	<i>Carassius gibelio</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Vervolg vissen

Marm grondel	<i>Proterorhinus semilunaris</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus perifretum</i>
Witving grondel	<i>Romanogobio belingi</i>

Vaatplanten

Aangebrande orchis	<i>Orchis ustulata</i>
Aapjesorchis	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtsorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmblom	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis	<i>Neottia ovata</i>
Grote muggenorchis	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
Harlekijn	<i>Orchis morio</i>
Herfstschröeforchis	<i>Spiranthes spiralis</i>
Hondskruid	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
Kleine keverorchis	<i>Listera cordata</i>
Kleine zonnedaauw	<i>Drosera intermedia</i>
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Vervolg vaatplanten

Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Koraalwortel	<i>Corallorhiza trifida</i>
Kruisbladgentiaan	<i>Gentiana cruciata</i>
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
Lange zonnedauw	<i>Drosera anglica</i>
Mannetjesorchis	<i>Orchis mascula</i>
Maretak	<i>Viscum album</i>
Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Parnassia	<i>Parnassia palustris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta sagittata</i>
Poppenorchis	<i>Aceras anthropophorum</i>
Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
Purperorchis	<i>Orchis purpurea</i>
Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>
Rechte driehoeksvaren	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
Ronde zonnedauw	<i>Drosera rotundifolia</i>
Rood bosvogeltje	<i>Cephalanthera rubra</i>
Ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>
Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>
Slanke gentiaan	<i>Gentianella amarella</i>
Soldaatje	<i>Orchis militaris</i>
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>
Spindotterbloem	<i>Caltha palustris araneosa</i>
Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
Stengelomvattend havikskruid	<i>Hieracium amplexicaule</i>
Stijf hardgras	<i>Catapodium rigidum</i>
Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
Valkruid	<i>Arnica montana</i>
Veenmosorchis	<i>Hammarbya paludosa</i>
Veldgentiaan	<i>Gentianella campestris</i>
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>
Vleeskleurige orchis	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vogelnestje	<i>Neottia nidus-avis</i>
Voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>

Vervolg tabel 2: Overige soorten

Vervolg vaatplanten

Wantsenorchis	<i>Orchis coriophora</i>
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>
Weideklokje	<i>Campanula patula</i>
Welriekende nachtorchis	<i>Platanthera bifolia</i>
Wilde gagele	<i>Myrica gale</i>
Wilde herfststijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
Wilde kievitbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
Wit bosvogeltje	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Witte muggenorchis	<i>Pseudorchis albida</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>
Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>

Kevers

Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>

Kreeftachtigen

Rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Soorten van Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/bijlage IV HRL

Als maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen, hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Om zeker te weten of de mitigerende maatregelen voldoende zijn en er inderdaad geen ontheffing nodig is, kan een ontheffing aangevraagd worden om de maatregelen (goed) te laten keuren.

Als geen maatregelen genomen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfplaats te garanderen, dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit artikel 2 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (soorten bijlage 1 AMvB) of uit de Habitatrichtlijn (soorten bijlage IV HRL).

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (b)*
- *Volksgesondheid of openbare veiligheid (d)*
- *Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten (e)*

En alléén voor soorten van bijlage 1 AMvB:

- *Uitvoering werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volgende punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (belang b, d, e of j)?
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Soorten bijlage 1 AMvB:

Zoogdieren

Boommarter	<i>Martes martes</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>

Reptielen en amfibieën

Adder	<i>Vipera berus</i>

Vervolg tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB/bijlage IV HRL

Vervolg soorten bijlage 1 AMvB:

Vervolg reptielen en amfibieën

Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Vissen

Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Bittervoorn	<i>Rhodeus amarus</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>

Dagvlinders

Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Dwergblauwtje	<i>Cupido minimus</i>
Dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i>
Groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>
Grote ijsvogelvlinder	<i>Limenitis populi</i>
Heideblauwtje	<i>Plebeius argus</i>
Iepepage	<i>Satyrium w-album</i>
Kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i>
Keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>
Klaverblauwtje	<i>Polyommatus semiargus</i>
Purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>
Rode vuurvlinder	<i>Lycaena hippothoe</i>
Rouwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>
Tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>
Zilvervlek	<i>Bolaria euphrosyne</i>

Vaatplanten

Groot zee gras	<i>Zostera marina</i>

Dytiscus latissimus
Graphoderus bilineatus
Cerambyx cerdo
Osmoderma eremita

Unio crassus
Anisus vorticulus

Soorten bijlage IV HRL:

Zoogdieren

Bechstein's vleermuis
Bever
Bosvleermuis
Brandt's vleermuis
Bruinvis
Euraziatische lynx
Franjestaart
Gewone baardvleermuis
Gewone dolfijn
Gewone dwergvleermuis
Gewone grootoorvleermuis
Grijze grootoorvleermuis
Grote hoefijzerneus
Hamster
Hazelmuis
Ingekorven vleermuis
Kleine dwergvleermuis
Kleine hoefijzerneus
Laatvlieger
Meervleermuis
Mopsvleermuis
Nathusius' dwergvleermuis
Noordse woelmuis
Otter
Rosse vleermuis
Tuimelaar
Tweekleurige vleermuis
Vale vleermuis
Watervleermuis
Wilde kat
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn

Reptielen en amfibieën

Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Gladde slang

IvB/bijlage IV HRL

Rana arvalis
Triturus cristatus
Pelobates fuscus
Podarcis muralis
Pelophylax lessonae
Epidalea calamita
Alytes obstetricans
A. agilis

Maculinea nausithous
M. ycaena dispar
Maculinea teleius
Maculinea arion
Coenonympha hero

Oxygastra curtusii
Ophiogomphus cecilia
Melicorrhinia pectoralis
Aeshna viridis
Sympecma paedisca
Melicorrhinia albifrons
Gomphus flavipes
Melicorrhinia caudalis

Coregonus maraena
Acipenser sturio

Luronium natans
Liparis loeselii
Apium repens
Spiranthes aestivalis

Vogels

Als maatregelen genomen kunnen worden en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen faunawet aangevraagd te worden. Om z voldoende zijn en er inderdaad geen onth worden om de maatregelen (goed) te later Als geen maatregelen genomen kunnen tings- en/of rust- en verblijfplaats te gar worden op grond van een wettelijk belang

Deze belangen zijn:

- *Bescherming van flora en fauna (k)*
- *Veiligheid van het luchtverkeer (c)*
- *Volksgezondheid of openbare veil*

De aanvraag wordt beoordeeld op de volg

- In welke mate wordt de function verblijfplaats aangetast door de ac
- Is er een wettelijk belang (belang l
- Is er een bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instan

Bescherming van vogelnesten

Artikel 11 van de Flora- en faunawet luidt: "Het is verboden nesten, holen of andere van dieren, behorende tot een bescherme nielen, uit te halen, weg te nemen of te ver

Tijdens de werkzaamheden moet rekening vogels. De Flora- en faunawet kent geen gaat er om of er sprake is van een broed zoen een nieuw nest of zijn in staat om ee eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het der de bescherming van artikel 11 van de ontheffing nodig voor werkzaamheden buit len worden getroffen die voorkomen dat d dens het broedseizoen.

Een (beperkt) aantal soorten bewoont het naar hetzelfde nest. Verblijfplaatsen van de

- Nesten die het hele jaar door zijn t
- Nesten die *niet* het hele jaar door z

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Voor de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het *gehele* seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Categorie 5-soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd; deze soorten zijn namelijk *wel* jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten die momenteel door LNV wordt gehanteerd:

Nesten van de volgende soorten zijn jaarrond beschermd indien ze nog in functie zijn:

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>
Ransuil	<i>Asio otus</i>
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>

deze behouden blijven of anders tijdig op een goede manier vervangen worden. De functie die het leefgebied voor de betreffende populatie vervult moet onverminderd blijven bestaan.

Om te voorkomen dat dieren gedood, verwond of actief verstoord worden, kunnen de volgende maatregelen nodig zijn:

- niet slopen in de winterslaaperperiode (in deze periode kan zelden met zekerheid worden vastgesteld dat vleermuizen afwezig zijn in een potentieel geschikt en onoverzichtelijk object, omdat ze dan ook 's nachts passief zijn. Dat maakt ze in deze periode overigens extra kwetsbaar);
- vlak voor de sloop onderzoeken of er individuen aanwezig zijn in het te slopen object. Zijn deze wel aanwezig dan geldt dat in geval van een significant belangrijke verblijfplaats gewacht moet worden tot het dier of de dieren weg zijn, anders kan het dier/kunnen de dieren ook passief verjaagd worden (door verstoring van het microklimaat of 's nachts dichten van de invliegopening) mits zij niet verwond, gedood of actief verstoord worden.

Bij het verdwijnen van een verblijfplaats kunnen maatregelen bestaan uit het aanbieden van inpandige voorzieningen in nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.

Om zeker te weten of de geplande maatregelen voldoende zijn kan een ontheffing aangevraagd worden bij de Dienst Regelingen. Een afwijzingsbrief, die stelt dat geen ontheffing nodig is, 'omdat als de voorgestelde maatregelen genomen worden er immers geen verboden overtreden worden' geldt als goedkeuring van de voorgestelde maatregelen. Zijn de maatregelen niet voldoende, dan moeten deze aangepast worden. Als dat niet mogelijk is, is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verstrekt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Jachtgebied en vliegroutes

Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien, bij aantasting, de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.